

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet vzw 'de Rand'

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn Ben Weyts vroeg de SARC om advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de vzw 'de Rand' tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand (hierna: decreet vzw de Rand).

De Algemene Raad van de SARC bespreekt het voorontwerp van decreet op zijn vergadering van 30 september 2016 en brengt volgend advies uit.

Situering

Vzw 'de Rand' werd opgericht met als doel het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand – dit zijn de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand, met een bijzondere klemtoon op de zes faciliteitengemeenten – te ondersteunen.

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft tot doel om de bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 te wijzigen en deze zo conform het decreet betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector¹ te brengen. De vzw 'de Rand' valt onder het toepassingsgebied van dit decreet deugdelijk bestuur omdat het een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (EVA) is. Het maakt als dusdanig deel uit van het agentschap Binnenlands Bestuur van de Vlaamse overheid.

De aanpassingen aan het decreet vzw de Rand betreffen het artikel 6 betreffende de samenstelling van de algemene vergadering en de raad van beheer van de vzw de Rand en het aanduiden van een regeringscommissaris bij vzw de Rand in een nieuw artikel 9/1.

De SARC is zeer begaan met het thema van deugdelijk of goed bestuur. Hij bracht in 2014 het advies 'Goed bestuur in de sectoren CJSJ'² uit, dat uitgebreid ingaat op wat goed bestuur is (in CJSJ), wat de rol van de overheid en van de organisaties is, en hoe het draagvlak voor goed bestuur kan worden verbreed. Daarbij wil de SARC het maatschappelijke debat verder open trekken dan enkel een discussie over de samenstelling van een raad van bestuur. Het gaat over het goed functioneren van

¹ Decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector.

<https://overheid.vlaanderen.be/deugdelijk-bestuur-de-vlaamse-publieke-sector>

² SARC-Algemene Raad, *Advies GOED BESTUUR in de sectoren CJSJ*, 22 januari 2014.

http://www.cjsj.vlaanderen.be/raadcjsj/AR/adviezen/20140122_AR_AdviesGoedBestuur_CJSJ.pdf

organisaties waardoor er een bloeiende inhoudelijke werking kan worden gegarandeerd; en (indirect) ook over het versterken van het maatschappelijke en politieke draagvlak.

Advies

1. Voorontwerp van decreet: wijzigingen conform decreet deugdelijk bestuur

1.1 Hernieuwde samenstelling Raad van Beheer en Algemene Vergadering

De Raad van Beheer wordt aangepast naar een samenstelling waarin er 6 onafhankelijke bestuurders in de raad zullen zitten. Zowel in de Raad van beheer als in de Algemene vergadering wordt het aantal leden ingeperkt en wordt aan elk lid slechts één stem toegekend. Het aantal leden van de subsidiërende overheden, namelijk de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant, worden telkens verminderd. De zeven leden, vertegenwoordigers van de programmeringscommissies van vzw de Rand, blijven vertegenwoordigt in de Raad van Beheer en de Algemene vergadering.

De SARC vindt het positief dat door deze wijzigingen het EVA vzw de Rand rekening houdt met de principes van goed bestuur zoals beschreven in het decreet van 2013. De toevoeging van onafhankelijke leden aan de Raad van Beheer is een goede zaak. De wijziging van de verhouding van stemmen tussen de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie enerzijds en de vertegenwoordigers van de programmeringscommissies anderzijds, wordt door de SARC eveneens positief onthaald. De programmeringscommissies begeleiden en adviseren de werking van de gemeenschapscentra. Ze zijn samengesteld uit leden voorgedragen door de plaatselijke culturele raad. Het is dus goed dat de lokale stem, vanuit de praktijk, de facto opgewaardeerd wordt. Dit wordt versterkt door het feit dat elk lid slechts over één stem zal beschikken, in plaats van het meervoudige stemrecht van sommige vertegenwoordigers in het verleden. Zo wordt er een meer evenwichtige samenstelling en participatie bereikt in zowel de Raad van Beheer als de Algemene vergadering.

Wat betreft de samenstelling van een raad van beheer argumenteerde de SARC eerder al (zie voetnoot 2) dat een democratische afvaardiging (cf. Cultuurpact) niet noodzakelijk moet botsen met deskundigheid. Democratische vertegenwoordigers dienen eveneens te beschikken over de juiste competenties, interesse en kennis. Om continuïteit te verzekeren kan er begeleiding voor nieuwkomers worden voorzien, of kunnen er opleidings- of vormingstrajecten worden opgezet. Eveneens dient er in informatiedoorstroming te worden voorzien.

1.2 Toezicht door een Regeringscommissaris

Het toezicht wordt met invoering van deze wijzigingen uitgevoerd door een Regeringscommissaris. Dit is een nieuw artikel, voorheen was er geen regeringscommissaris aangesteld. Het toezicht door de regeringscommissaris vangt de vermindering van stemmen voor de Vlaamse en provinciale overheid in de Raad van Bestuur op.

Een regeringscommissaris heeft de bevoegdheid om opdrachten uit te oefenen inzake informatieverstrekking en controle over de wettelijkheid en het algemeen belang. Naast de functie van inhoudelijke commissaris ook de functie van vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en begroting.

De SARC vindt het positief dat er controle en toezicht wordt uitgeoefend. Hij wijst er, verwijzend naar zijn advies 'Goed bestuur in de sectoren CJSM' van 2014 (voetnoot 2), op dat het beste effect bereikt wordt door het formalistische te overstijgen en de juiste

verantwoordelijkheid bij de verschillende organen te blijven leggen. Er moet bv. een duidelijke taakverdeling zijn tussen controle en uitvoering. Het onderscheid tussen directie, raad van beheer en algemene vergadering moet uitgesproken zijn. De leden van de raad van beheer moeten beschikken over de juiste competenties, interesse en kennis. De algemene vergadering moet de rol van democratisch controleorgaan kunnen opnemen.

Het samenspel van al deze organen, samen met het toezicht door de regeringscommissaris en het financiële toezicht, moet er voor zorgen dat de missie van de organisatie gevrijwaard blijft en de inhoudelijke werking gegarandeerd. Zo kan de toepassing van de principes van deugdelijk bestuur de meeste meerwaarde bieden.

Voor zover de wijzigingen van voorliggend voorontwerp van decreet de toepassing van het decreet deugdelijk bestuur beogen en correct uitvoeren, adviseert de SARC positief.

2. 'Goed bestuur' voor CJSM

De SARC wenst, verwijzend naar zijn advies 'Goed bestuur in de sectoren CJSM' van 2014, nog enkele inzichten mee te geven m.b.t. de principes van goed bestuur (zie ook advies van 22 januari 2014, voetnoot 2).

Voortbouwend op de leidraad 'goed bestuur voor cultuur'³, de 'code Muyters'⁴ en diverse bepalingen en definities in de decreten in de sectoren CJSM, schuiven we volgende belangrijke aandachtspunten naar voor:

- een duidelijke missie die gericht is op de uitvoering van de inhoudelijke doelstellingen;
- transparantie;
- een goede doorstroming van informatie;
- een duidelijke rolverdeling (functiescheiding tussen uitvoering, bestuur en toezicht);
- '*checks en balances*' tussen de verschillende bestuursorganen;
- principe van verantwoording of '*accountability*' (wie legt verantwoording af aan wie);
- een evenwichtige en diverse samenstelling van de raden van bestuur;
- optimale relatie met de stakeholders en
- het verzekeren van een gezonde financiële situatie.

Namens de Algemene Raad,

Luk Verschueren, voorzitter

³ Schramme Annick, Schrauwen Joke & Rommens Charlotte (2012). Goed bestuur voor cultuur. 'Corporate governance' in de cultuursector. Bilzen fonds voor Cultuurmanagement, UA

⁴https://www.bloso.be/Subsidiering/sportfeds_VSF_OSV/Begeleidingeninformatie/Pages/EindrapportGoedbesluurInVlaamssesportfederaties.aspx. In de studie werd een code en indicatoren opgesteld op basis van 4 pijlers ('dimensies'): transparantie, democratie, interne verantwoording en controle, sociale verantwoordelijkheid.